І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: „Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 111. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 12-го ЧЕРВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 12, 1958 No. 111. VOL. LXV.

В СЕРПНІ МАЮТЬ ВИСТРЕЛИТИ ПЕРШУ РАКЕТУ НА МІСЯЦЬ

ПРЕДСТАВНИК ПАНТЕГОНУ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЩЕ НЕМАЄ ПЕВНИХ РІШЕНЬ В ЦІЙ СПРАВІ

Мілвокі, — Вискансін. — Генерал поручник Семюел Е. Андерсон, директор команди летунського досліду й розвитку, заявив 10-го червня на пресовій конференції, що летунство буде пробувати вже в серпні цього року випустити першу керовану ракету на Місяць. Другу мали б випустити в вересні, а третю в жовтні ц. р. Він відмовився виявити величину або вагу тієї ракети, яку летунство плянує вистрелити на місяць. Ця ракета не матиме жадних інструментів для дослідів, бо її ціллю буде тільки поцілити Місяць та дати якийсь знак, що вона дійсно долетіла туди. Це може статися при допомозі експльозії атомової бомби на Місяці. Навіть якби ця ракета не потрапила дістатися на Місяць, то її випущення було б, на думку ген. поручника Андерсона, великим науковим осягом бо це мув би новий сателіт, який, можливо, кружляв би і в орбіті Місяця і Землі, відбуваючи шлях у формі числа 8. Трискладова ракета на Місяць, першу частину якої творила б змодифікована ракета Тор, мусіла б відбути дорогу 278,000 миль завдовжки, що мало б тривати два і півдня. Летунство має один мільйон долярів на те, щоб перевести потрібні зміни на ракеті Тор. Генерал Андерсон повідомив, що в серпні цього року відбудеться перша проба випустити на повну 6,000-милеву віддаль ракету Атлас, бо досі її випускали тільки на менші віддалі, головним чином на 650 миль. — Представник Пентаґону, директор аґенції космічних просторів Рой В. Джансо, заявив на повідомлення генерала Андерсона, що „ще немає кінцевого рішення" в цій справі. Він також заперечив те, що ціллю висиланої на Місяць ракети мало б бути поцілити в поверхню Місяця. Генерал Андерсон відлетів із Мілвокі до Вашинґтону, і там журналісти питалися його про вияснення в цій справі. Він відповів, що місяць серпень цього року — це заплянована дата на перше випущення керованої ракети на Місяць. Генерал Андерсон заявив, що між його командою і аґенцією, очолюваною паном Джансоном, існують „добрі взаємини". Джансон казав журналістам, що на ракеті, що її випускатимуть на Місяць, повинні бути всякі інструменти та наукове приладдя. Пентаґон потвердив, що мають висилати 5 ракет на Місяць, дві має висилати армія, а три летунство.

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНҐАВЕР І ПРЕМ'ЄР МЕКМІЛЛЕН — ПОЧЕСНІ ДОКТОРИ ПРАВ



Президент Айзенгавер (ліворуч) і англійський прем'єр Гаролд Мекміллен (праворуч) дістали в Джон Гопкінс університеті в Балтіморі, Мер., у вівторок 10 червня ц. р. з рук президента тамошнього університету, д-ра Мілтона Айзенгавера (посередині), почесні докторати прав. Президент Айзенгавер у коротенькій промові представив прем'єра Мекміллена, як „великого державного мужа й лідера сучасного вільного світу". У своїй промові до 7.000-ої публіки, прем'єр Мекміллен висловився за конференцію „на верншнах", хоч назвав „смішною" віру, щоб „п'ять чи шість" осіб на такій конференції могли розв'язати проблеми світу. Він поручав мобілізацію і тісну взаємну співпрацю економічних ресурсів вільного світу, звернувши увагу, що головний натиск комуністичний світ кладе на економічну доктрину і підбій світу економікою.

ФРАНЦУЗЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ ПОГОДИЛАСЯ ВІДЗНАЧИТИ ОКРЕМИМИ ПЕРЕДАЧАМИ ПАМ'ЯТЬ СЛ. П. ГОЛ. ОТ. ПЕТЛЮРИ

Париж. — Як повідомляє паризький український тижневик „Українець" з дня 25 травня ц.р., заходи Комітету Оборони Пам'яти Симона Петлюри в справі одержання сатисфакції за знеславлення французькою телевізією пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри і доброго імени українського народу завершилися новим успіхом. Після інтервенції представників Комітету Оборони у відповідних департаментах міністерства закордонних справ Франції і в міністерстві населення, як теж після пересилання відповідних меморіялів до міністерств внутрішніх справ та інформації, Комітет одержав від усіх компетентних чинників запевнення, що вимоги українців у Франції й у вільному світі будуть взяті під увагу і що вони підтримають домагання комітету передане в окремому зверненні Дирекції французької телевізії в справі вміщення у телевізійну програму передачі, яка б представила постать Гол. Отамана Симона Петлюри й українські визвольні змагання у правдивому світлі. У висліді зроблених Комітетом заходів директор французької телевізії А. Бенш прийняв дня 14 травня ц. р. делеґацію Комітету Оборони Пам'яті Петлюри, що до неї входили проф. О. Кульчицький, вед. Ковальський та д-р Вас. Маркусь, і, признаючи слушність їх арґументів і побажань, погодився включити в програму французького радіо передачу, яка б спростовувала фальшиве уявлення про постать С. Петлюри і його діяльність. З огляду на те, що підготова такої радіопередачі вимагає довшого часу, він запропонував влаштувати її у співпраці з Комітетом в жовтні або листопаді ц. р. Крім того дирекція Французької Телевізії погодилася передати окрему радіову авдицію, присвячену пам'яті гол. Отамана С. Петлюри, в річницю його смерти, дня 25 травня ц.р.

АНГЛІЯ ПРОПОНУЄ ВЛАДУ ДЛЯ СПРАВ СВІТОВОЇ БЕЗПЕКИ

ПРОЄКТ АНГЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ОБОРОНИ ПЕРЕДБАЧУЄ МІЖНАРОДНУ ЗБРОЙНУ СИЛУ ДЛЯ ҐАРАНТУВАННЯ МИРУ Й КОНТРОЛЬНІ КОМІСІЇ В РІЗНИХ КРАЇНАХ

Лондон. — Дункан Сандіс, англійський міністер оборони, запропонував у своїй промові перед англійською палатою громад у вівторок 10 червня ц. р. покликання до життя в рямцях Об'єднаних Націй Владу для Світової Безпеки, яка розпоряджала б збройною силою щоб встановлювати мир в усіх частинах світу, загрожених війною. Ця нова установа мала б прийти у висліді порозуміння щодо загального такого роззброєння, яке охопило б т. зв. конвенціональні (звичайні) роди зброї того рівня, на якому збройні сили не були б грізні для світового миру. Міжнародний договір охоплював би також порозуміння щодо міжнародної контрольної інспекції та міжнародної збройної сили з поліційними завданнями. Дункан Сандіс застерігся, що він не представляє ніяких нових пропозицій щодо роззброєння, бо Англія — казав він — далі обстоює той проєкт, що його предложили спільно всі держави НАТО на минулорічній конференції роззброєння в Лондоні та що його відкинули Совєти. Він підкреслив конечність йти до роззброєння ступнево із зберіганням „рівноваги" у збройних силах обох сторін, щоб забезпечити взаємну безпеку і захорону проти „злої долі". Англійський міністер звернув увагу, що тільки тоді може наступити така рівновага військових сил, коли прийде значна редукція „конвенціональних" родів зброї, які тепер дають величезну перевагу Совєтам (переважаюче наземне військо). Говорючи про Об'єднані Нації, англійський міністер звернув увагу на безсильність тієї установи розв'язати найважливіші міжнародні проблеми внаслідку зловживання Совєтами правом „вета", що його вони застосували у 83-х випадках. Тому, як найпершу передумову для осягнення міжнародного роззброєння та встановлення контрольних інспекторатів, які повідомляли б про існуючі небезпечно-запальні пункти у світі; як теж про покликання до життя сильної міжнародної і наддержавної збройної сили на послугах Об'єднаних Націй, як найпершу передумову для всього цього Дункан Сандіс назвав добру волю всіх держав дійти до порозуміння щодо забезпеки світового миру. Він здає собі справу, що навіть при добрій волі така справа вимагала б довгих років. Але він не бачить іншої можливости спасення світу.

Конґресмен Фіґен домагається викинення совєтського амбасадора Меншікова

Вашинґтон. — Демократичний конґресмен з Огайо Майкел А. Фіґен промовляв 9-го червня в Палаті Репрезентантів і домагався, щоб президент Айзенгавер жадав відкликання Москвою комуністичного амбасадора з Вашинґтону Міхаїла А. Меншікова, який спричиняє ЗДА „більше шкоди" як звичайний шпигун. Конґресмен Фіґен заявив, що розмовляв з урядовцями державного департаменту в справі діяльности совєтського амбасадора в цій країні, і ніодин із тих урядовців не заперечував того факту, що „існує достатня причина на викинення цього дипломата". Конґресмен Фіґен сказав, що Меншіков звертався впрост до Конґресу в справі озброєння Німеччини, забуваючи про те, що вільно йому звертатися до державного секретаря або до президента держави. Конґресмен Фіґен висловив свою думку про Меншікова у зв'язку з викиненням совєтського дипломата Ніколая Курочкіна, який старався роздобути за гроші відомості про американську армію.

ЗДА вимагають поширення атомової контролі теж і на червоний Китай

Вашинґтон. — Під час пресової конференції, відбутої у вівторок цього тижня, державний секретар Джан Фостер Доллес заявив, що ЗДА вимагатимуть на випадок згоди на взаємну інспекцію нуклерних спроб, встановлення інспекційних станиць не тільки на території Совєтського Союзу, але теж і на терені червоного Китаю. З другого боку Доллес підкреслив конечність встановлення таких інспекційних станиць на території Австралії, на Тихоокеанських островах і на Сагарі. Згідно із заявою Доллеса, женевська конференція мала б зайнятися виключно технічними проблемами здійснення заборони нуклеарних спроб, залишаючи політичні питання, зв'язані з цією справою на вирішення окремій конференції.

Де Ґоль хоче стрінутись з Айзенгавером і Аденауером

Париж. — Французький прем'єр ген. Шарль де Ґоль хоче як мога швидше стрінутись з головами урядів найважливіших союзників Франції, але на перешкоді цьому стоїть його перевантаження працею, яка тепер зосереджується на трьох головних проблемах: справі ревізії конституції, переведення у Франції плебісциту і переведення потім нових парляментарних виборів; справі реформ в Альжирі, які передбачають також вибори до самоуправних установ, участи в плебісциті над зміною конституції Франції і участи в нових французьких парляментарних виборах; та врешті третя першорядна справа Франції — санація її фінансів і взагалі цілої економіки. Де Ґоль прийняв американського амбасадора Еморі С. Гавтона перед його виїздом до ЗДА. За часописними твердженнями — у цій розмові була заторкнена можливість наради де Ґоля з президентом Айзенгавером. Знову ж у Бонні західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер і міністер Гайнріх фон Брентано, який тількищо вернувся з Америки, відбули довшу розмову з новим французьким міністром закордонних справ Куве де Мурвілем, який приїхав був до Бонну ліквідувати свої аґенди французького амбасадора при західньо-німецькому уряді. Де Ґоль знає добре особисто президента Айзенгавера і англійського прем'єра МекМіллена. Зате ніколи ще в житті не стрічався з канцлером Аденауером. Тому ці обидва державні мужі хотіли би нав'язати безпосередній зв'язок.

ЗДА віднидають Москву, як місце переговорів з СССР

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер в коротенькому листі до Хрущова, що його оприлюднено у вівторок 10 ц. м., висловив „признання" за Хрущову пропозицію, щоб наради атомових фахівців над встановленням контрольної системи в справі припинення атомових дослідів відбути в Москві, — але, сказав він, „ вважаємо, що Женева з нашого становища годиться краще". Тому Президент запропонував, щоб ці наради розпочались вже 1 липня ц. р. Він потвердив, що в цих нарадах візьмуть — від вільного світу — участь фахівці з ЗДА, Англії і Франції, але не спротивився участі також представників з інших країн. Зокрема погодився на пропозицію Хрущова, щоб взяли там участь атомові фахівці з Польщі й Чехословаччини. Ці наради мали б тривати три до чотирьох тижнів і тільки, коли б конче було потрібним, могли б потривати трохи довше, „щоб розв'язати комплекс заторкнених технічних проблем". Всі інші подробиці — за пропозицією през. Айзенгавера — треба узгіднити звичайним дипломатичним шляхом.

Стівенсон зможе оглядати в СССР заборонені для чужинців райони

Іст Ленсінґ, Мишиґен. — Відомий демократичний політик Адлей Е. Стівенсон заявив, що в найближчому місяці поїде до СССР із своїми двома синами. Він хвалився тим, що має запевнення від комуністів, що зможе оглядати ті райони в СССР, які звичайно не є доступні для закордонних туристів. Стівенсон буде в СССР вже коло 10-го липня і має відвідати Ленінград, Москву, район Зовнішньої Монголії, Альматту, Горький та Акмолінськ. Він сподівається, що йому вдасться розмовляти з прем'єром Нікітою Хрущовим. З Адлеєм Стівенсоном поїдуть його сини Джан Фелл і Борден.

Секретар праці Мічелл критикує сенатський робітничий законопроєкт

Вашинґтон. — Секретар праці гостро критикував законопроєкт сенатської підкомісії про контролю над робітничими добродійними фондами, стверджуючи, що в ньому є „неточності, пропуски і викрути", які роблять цей законопроєкт нездібним до діяння в бажаному напрямі. Сам Мічелл перебуває тепер в Женеві в Швайцарії на конференції Міжнародної Організації Праці, і його заяву переслало бюро департаменту праці. Члени підкомісії не могли випитувати неприсутного Мічелла, але голова підкомісії, демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді і республіканський сенатор Ірвінґ М. Айвс заявили на твердження Мічелла таке: „Особа, яка це написала, або зовсім не читала законопроєкту підкомісії, або, якщо й читала, то його зовсім не зрозуміла". Демократичний сенатор Джан МекКлеллен заявив, що згаданий законопроєкт дасть повне забезпечення робітничим добродійним фондам, бо він бере до уваги інтереси робітників, підприємців і громадянства. Сенатор Айвс сказав, що „хтось хоче зробити з цієї справи республіканську проблему, але ми трактуємо її як двопартійну".

В Ню Йорку знайдено зброю, призначену для Фіделя Кастра

Ню Йорк. — 9-го червня поліція припадково знайшла зброю, призначену для кубинських повстанців Фіделя Кастра. Поліція переводила ревізію, шукаючи за наркотиками, і під час того знайшла малий арсенал зброї: кілька крісів, машинові пістолі, револьвери та відповідне число амуніції. Зброя була різного походження: американського, німецького та італійського. Поліція заарештувала Сократеса Равела та Х. Родріквеза, обидва у віці 21 р. Равело прибув до ЗДА із Домініканської Республіки, а Родріквез із Куби. Вони є симпатиками Фіделя Кастра, не хотіли сказати, звідки мають цю зброю і яким способом хотіли її перевезти на Кубинський острів.

Альжирські колоністи бунтуються проти де Ґоля

Альжир. — Всупереч виразній вимозі генерала Шарля де Ґоля, щоб так звані Комітети публічного спасіння, чи публічної безпеки, займались надалі тільки пропаґандою французько - мусульманського порозуміння, а не вмішувались до справ політики, яка є єдиною прераґативою уряду, — Всеальжирський Комітет публічного спасіння проголосив заяву з суто-політичними вимогами під адресою нового уряду. У тій заяві посередньо критикується перебування в новому уряді представників різних політичних партій, вимагаючи скасування всіх партій, відкликання виборів до самоуправи в Альжирі, та заповідається дальшу „боротьбу". Цю заяву оприлюднив голова Всеальжирського Комітету — генерал парашутистів Жак Массі, одна з провідних фігур цивільно-військового бунту альжирських колоністів. За твердженням закордонних кореспондентів в Парижі, генерал де Ґоль негайно після отримання тієї альжирської заяви — телефонував до свого уповноваженого в Альжирі, генерала Саляна. Члени Комітету публічного спасіння твердять, що ген. Салян одобрив ту декларацію, — інші знову заперечують цьому і кажуть, що ген. Салян передав тільки декларацію Комітету до відома урядові в Парижі. Речник названого Комітету, один із головних змовників проти уряду Пфлімлена, Лусієн Нойвірт, заперечив, наче б та декларація була „виповідженням війни" де Ґолеві або „визовом під адресою де Ґоля". Однак водночас він потвердив, що Комітет публічного спасіння не може „піти на компроміси щодо принципів, на які він заприсягнув".

Промисловець Ґолдфайн платив за Адамса готелеві рахунки

Вашинґтон. — Підкомісія для контролі урядових недоглядів в Палаті Репрезентантів дістала документи, які стверджують, що бостонський промисловець платив готелеві рахунки в Бостоні за головного дорадника президента Д. Д. Айзенгавера Шермана Адамса, його дружину, сина і доньку, які окремо користали з готелю Шератон-Пляза в Бостоні. Цей промисловець — це Бернард Ґолдфайн із Бруклайну, Массачусетс, який таким способом старався знайти протекцію в федеральних аґенціях при допомозі приязни з Адамсом. Конґресова підкомісія має фотостатичні копії готелевих рахунків від 24 листопада 1955 до травня ц. р. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті не міг дати вияснення в цій справі, бо не міг розмовляти з Адамсом, який був поза містом, правдоподібно ловив рибу. — Адвокат фірми, в якій працює Ґолдфайн, назвав цю справу „очорнюванням" Адамса. Адамс знається з Ґолдфайном від 20 років, і з тих часів, коли Адамс був губернатором стейту Ню Гемпшир.

Нассер прикорочує автономію Сирії

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки оприлюднив декрет, за яким митні тарифи на імпорт і експорт товарів можна встановляти і зміняти тільки на основі постанов цілого уряду, затверджених згодом президентом Республіки. Практично, це позбавляє права вести автономну митну політику в Сирії, що становить північну частину Арабської Республіки. Нассер буцім-то невдоволений різними ходами сирійських діячів, які діють його іменем, але без його відома і згоди. З Дамаску викликано до Каїро на повне засідання єгипетсько - сирійського уряду двох віце - президентів Республіки, сирійців, Ахрама Гурані й Сабрі ас-Ассалі. Справа митних тариф нібн мала, але Нассер — твердять закордонні обсерватори — хоче використати її, як прецеденс, для вкорочення автономних прав для Сирії та для заведення тіснішої дисципліни серед державних урядовців і членів армії. Між сирійськими і єгипетськими старшинами буцім-то доходитть до щораз частіших дисонансів на тлі різниць їхнього вишколу і звичаїв, пануючих в обох — тепер формально з'єдинених — арміях.

В АМЕРИЦІ

● **В стейтах Айова, Іллиной та Індіяна** бушували сильні торнада, які вбили кілька осіб, кільканадцятьох поранили та спричинили великі матеріяльні шкоди. В Ню Каселі буревій зірвав дах із будинку, де відбувається „супермаркет" і спричинив шкоду на 100,000 долярів. В Моррісоні, Іллиной, падав град величини тенісових м'ячів.

● **Пані Анна Вентворт** із Ню Йорку домагається 1,375,000 долярів відшкодування за те, що була без причини заарештована в 1951 році. Апеляційний відділ виправдав її пізніше, але неслава залишилася, а поліція мала невідповідно з нею поводитися.

● **Статистика** показує, що в ЗДА є два рази більше неодружених жінок у віці від 45 до 65 років, як чоловіків, і тому важко є жінкам в тому віці вийти заміж. Із тих жінок ще легше одружитися тим, які стали вдовами і які щасливо жили з своїми чоловіками. Чоловіки бояться одружуватися з „старими паннами" і з тими вдовами, які не знаходили щастя в подружжі.

● **Місто Юніон** в Ню Джерзі відзначувало цього місяця 150-річчя свого існування парадами, промовами та відповідними імпрезами.

● **Американські стейти** мають різні рослини як свої емблеми, і 2,000 делеґаток Головної Федерації Жіночих Клюбів нараджувалися в Дітройті, яку б то рослину вибрати на емблему для ЗДА. Бій ішов між прихильниками троянди (рожі) і кукурудзяною китичкою. Після завзятої дискусії вибрано троянду і вирішили звернутися до Конґресу, щоб ухвалив відповідний закон.

● **В Денвері**, Колорадо, чистій вікон Лоренс Р. Томас їхав елевейтором на 4-ий поверх, щоб там чистити вікна. Запитаний керівником ліфту, чому він не вживає пояса безпеки, відповів із сміхом, що його не потребує. За кілька минут зломалася під ним драбина, і він впав та вбився.

Пірсон про відносини ЗДА до Канади

Пукіпсі. — Колишній канадійський міністер закордонних справ і теперішній провідник канадійської парляментарної опозиції Лестер Б. Пірсон промовляв на закінчення шкільного року у Вассар каледжі і заявив, що коли канадійці думають про свого „великого брата" (ЗДА), то бояться того, що той їхній брат їх легковажить. Канадійці мають почуття національної гордости, яке здобули під час недавніх великих подій, але вони почуваються ображеними, коли бачать, що на них хтось не звертає уваги. „В торгівлі не відсувайте нас на бік, звертався Пірсон до американців, а в політиці рахуйтеся трохи з нами". На думку Пірсона, треба виховувати громадянства так, щоб вміли жити в гармонії з собою.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Товариська зустріч членів Асоціяції Українсько - Американських Професіоналістів** відбудеться в п'ятницю, дня 13-го червня ц. р., о год. 7-ій вечора в Українськім Інституті Америки при 2 Іст 79-ій вулиці в Ню Йорку. Під час зустрічі буде обговорена між іншим справа участи в ювілейній (25-річній) конвенції Товариства Українських Професіоналістів Північної Америки, що відбудеться у Клівленді під час Дня Праці у вересні ц. р. До Асоціяції Професіоналістів можуть належати всі американці українського походження, абсольвенти університетів і каледжів.

● **Віче в справі придбання дому для Української Централі в Пасейку, Н. Дж.** відбудеться в неділю, дня 15 червня ц. р., о год. 7-ій вечора в Німецькій Змаговій Залі (Турнгалле). Ініціятори плянують створення осередку діяльности і зустрічей усіх українців, що перебувають на терені Пасейку.

● **Літературно - Мистецький Клюб у Филаделфії** влаштовує дня 13-го червня ц. р. доповідь ред. Б. Кравцева про поетів молодої і наймолодшої генерацій в підсовєтській Україні. Доповідь буде ілюстрована зразками нової української поезії і відбудеться вона у великій залі Пластового Дому при 827 Норт Френклін стріт у Филаделфії. Початок о год. 7.30 вечора.

● **В Українській Католицькій Церкві св. Николая в Сант Брукліні,** положеній при 261 19-та вулиця, буде відправлена у найближчу неділю, 15 червня ц. р. о год. 9-ій ранку, Заупокійна Служба Божа з Панахидою за поляглих і померлих борців за Українську Державність. — Парох названої церкви Впр. о. декан Стеранка запросив до участи в цій Богослужбі всіх кол. вояків усіх років визвольної боротьби і формацій, які перебувають у Брукліні й Ню Йорку.

У СВІТІ

● **Кол. ливанський прем'єр** Саеб Саллам, який сам називає себе лідером опозиції проти теперішнього прозахідного режиму в Ливані, яка веде боротьбу революційними методами, терором, саботажами й стріляниною, — заявив, що це прихильні урядові організації підкинули на публічному базарі в мин. місяці бомби, від яких згинуло 100 осіб. Уряд нібито хотів такою провокацією викликати ворожі партизанам настрої. Такому твердженню Саллама ніхто не повірив. Але цікаво, що уряд дозволяє, щоб Саллам свобідно рухався, ба навіть переводив пресову конференцію.

● **У Ливані на 24 липня** скликана парляментарна сесія для вибору нового президента тієї республіки. Підозра, що теперішній президент Каміль Шамун захоче знову кандидувати, викликала вибух громадянської війни. Каденція президента кінчається 23 вересня, але за конституцією Ливану треба вибрати президента за два місяці раніше.

● **Три американські студентки** у віці 19—21 років, що студіюють в університеті у Відні, перейшли — в буквальному розумінні, бо здебільша пішком — комуністичну Східню Німеччину й переступили кордон до Західнього Берліну. Вони заявили, що вміли так дотепно говорити з комуно - німецькими кордонними сторожами і місцевими кацикамн, що їх перепускали, даючи їм перепустки. Щойно в західньому Берліні вони зголосились в американському консуляті.

● **У Лондоні** відбувся з'їзд поверх 40-ка старшин із Армії Спасення, з різних країн, включно з Японією, Індією і Бразилією, щоб перевірити, чи збережені до цього часу протягом 80-х років методи навертання людей — примітивною музикою на рогах вулиць, співанням псальмів і т. п. — осягають свої цілі, чи може треба ці методи закинути й застосувати інші, відповідніші до наших часів. Головою цієї світової організації в Лондоні є генерал Вілфред Кічінґ.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МОСКВА ХОЧЕ АМЕРИКАНСЬКОГО КРЕДИТУ

Пропозиція, щоб Америка давала економічну допомогу Совєтам у самому розгарі холодної війни, у часі перегонів у зброєнні і серед небезпеки вибуху атомової війни між цими двома країнами, звучить, як глум. Тим часом ніхто інший, а сам совєтський диктатор Нікіта Хрущов цілу останню свою 8-сторінкову ноту з 3-го ц. м., адресовану до президента Айзенгавера, присвятив справі „пожвавлення торговельних взаємин" між СССР і ЗДА, з конкретною пропозицією під адресою Америки, щоб вона призначила Совєтам довготерміновий кредит для облегшення закупу в Америці великої кількости фабричних машин та іншого устаткування, потрібного Совєтам для розбудови свого ужиткового промислу. Жонглюючи знову миролюбними фразами, Хрущов думає, що в Америці не знають, що вся економіка Совєтського Союзу наставлена на важкий промисел, який працює для воєнних цілей, та що під цим кутом пляновано і далі плянуться всі совєтські п'ятирічки, і що внаслідку продукції зброї, фінансування в широкому світі підривної роботи та уділювання економічної допомоги прерізним країнам з пропагандивно-політичних причин стягнено життьову стопу 200,000,000 совєтських громадян на жалюгідно низький рівень та що сам Нікіта Хрущов, раз-у-раз нахваляється, що Совєти „переженуть" своєю продукцією Америку і „знищать" її своєю економічною перевагою.

Хрущовський цинізм побиває, дійсно, всі рекорди, встановлені його попередниками у Кремлі і однодумцями. Не розуміючи психіки вільного світу, Хрущов оперує фікцією кількабільйонової цифри, яку — за його твердженням — можна буде осягнути в торговельних американсько-совєтських взаєминах. Для цього треба „тільки", щоб американський уряд дав експортові дозволи на продаж Совєтам товарів зз залученим до тієї ноти довгим списком, та ще й облегшив цю трансакцію — довготерміновим кредитом.

А тим часом, історія торговельних зв'язків Заходу з Совєтами довга і багата на повчальні приклади. Вона почалась німецько-совєтським договором в Рапалльо з 16-го квітня 1922 р., коли то Ратенау і Чічерін підписали договір про встановлення між тими країнами дипломатично-консулярних зв'язків і започаткування торгівлі.

Англія поспішилась наслідувати веймарську Німеччину а заінтерпельований з цього приводу прем'єр Льойд Джордж тоді відповів, що коли можна торгувати з канібалями, то годі відмовлятися від торгівлі з большевиками. ЗДА найдовше протиставились такій філософії, але 16 листопада 1933 р. прийшло злощасне визнання Америкою совєтського режиму, що відкрило двері й торговельним зв'язкам. *Вони були куці й скупі, бо Совєти трималися принципу товарообміну, що його дуже трудно реалізувати з ними в практиці.* Купуючи чужі девізи й валюту за золото, добуване невільничими руками на Колимі, Москва фінансує ними свої місії і агентури по всьому світу, та спроваджує головно речі, потрібні їй для воєнного промислу.

Після Перл Гарбору, коли ЗДА наче автоматично почали дивитись на СССР, як на свого союзника проти Німеччини, 6 листопада 1941 р. вони відкрили Совєтському Союзові за законом про Наєм і позику кредит у висоті одного більйона долярів. У ході війни цю суму далеко переступлено. Совєти покористувались американською допомогою, що врятувала їм державу і большевицький режим, але не зраджували ніякого нахилу платити борги і звернути належність. Переговори в цій справі в 1951 і 1952 роках ні до чого не довели. ЗДА зменшили свою претенсію до суми 800,000,000 дол., але Совєти погоджувались звернутись лише 240-300 мільйонів. Із 670 отриманих від Америки кораблів — Совєти погодились звернути 186.

Водночас Совєти всіляко цькують та шантажують кожну державу, яка дістає від ЗДА економічну допомогу, очорнюючи такі країни, як „слуг американського капіталізму". Цей епітет попався від Хрущова й тітоївській Югославії на минулотижневому з'їзді болгарської комуністичної партії у Софії. Комуно-польська преса докладає всіх зусиль, щоб доказувати Москві, що бідних $193,000,000 товарового кредиту, що їх дістала Польща від ЗДА, це не „зрада" марксо-ленінських канонів. Тітові й Гомулці не вільно брати від ЗДА економічної допомоги у формі кредитів, але Хрущову вільно просити куди більших кредитів! Хрущов говорить про неповязаність торговельних відносин із будь-якими проблемами, але водночас — припинив виплату 285 мільйонів долярів економічної допомоги Югославії у відплату за нехіть її піддатись політичному диктатові Москви. Ясно, що на тлі такої практики Совєти не можуть мати в ЗДА ні на 1 сотик кредиту — ані грошевого, ані морального. Кредит — це довір'я. Хто ж міг би довіряти віроломній Москві!?

10-РІЧЧЯ СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'Я

При кінці травня цього року Світова Організація Здоров'я почала свою Світову Асамблею Здоров'я на запрошення американського уряду в Міннеаполісі, Міннесота, де відзначувала 10-річчя свого існування. Світова Асамблея Здоров'я — це найвищий керівний орган СОЗ. В ній є 350 делегатів із 88-ох держав, які мають розглянути коло 800 проєктів про поліпшення стану здоров'я в 120 країнах і територіях.

В першому дні асамблею вітав брат Президента д-р Мілтон Айзенгавер, президент університету Джана Гопкінса, який відчитав окреме звернення Президента. В імені Президента він повідомив делегатів, що уряд ЗДА готовий дати більшу допомогу на те, щоб в ширшому маштабі можна було повести боротьбу проти пістряка, недуг серця та інших недуг. ЗДА дають річно на Світову Організацію Здоров'я 4,500,000 долярів, але на поборювання вище згаданих недуг рішені видатно збільшити свої фонди для цієї організації. Президент Айзенгавер у своїм зверненні про Стан Унії в січні цього року заявив був, що ЗДА радо приєднаються до інших держав, якщо вони погодяться на загальну боротьбу проти таких великих вбивників людства, як пістряк і серцеві недуги.

Американський секретар здоров'я, виховання і добродійности Маріон Б. Фолсом заявив, що уряд ЗДА початково призначить 300,000 долярів на те, щоб можна було змобілізувати всі засоби до боротьби з головними недугами. Загально вірять, що така світова мобілізація увінчається перемогою в короткому часі і причиниться до того, що збільшиться в світі пересічна довгота людського життя. Пізніше повідомлено на цій асамблеї, що вже здійснено координацію медичних і біологічних дослідів, і при кінці минулого року була близька співпраця між 1,800 інституціями й лябораторіями, а 35 груп науковців-фахівців, які складалися з 1,400 лікарів, обмінювалися вислідами своєї праці.

Про осяги Світової Організації Здоров'я говорив на асамблеї головний директор цієї організації бразилієць д-р М. Г. Кандав. Він сказав, що очолювана ним організація старається про найтіснішу співпрацю всіх держав світу і може в цій ділянці похвалитися визначними успіхами. В різних країнах світу працює тисяча лябораторій і дослідних станиць, які вивчають такі недуги, як поліо, інфлюенца і сказ. Д-р Кандав ствердив, що впродовж останнього десятиріччя вдалося майже зовсім зліквідувати деякі недуги, що ще недавно було тільки мрією людства. І так 10 років тому в світі було 300,000,000 осіб хворих на малярію, яка ще й досі є недугою число 1 у світі. Але Світова Організація Здоров'я повела пляновий і скоординований бій проти цієї недуги, а 3 роки тому вирішила зліквідувати цю недугу до 1965-го року. Тепер число занедужань на малярію зменшилося на половину, і воно постійно зменшується.

Подібну завзяту боротьбу повела Світова Організація Здоров'я і проти деяких пошесних недуг. І так на острові Гаїті 8 років тому шкірна недуга серед чорного населення була поширена серед 85 відсотків населення, тепер вона майже зовсім знищена. Тепер ведеться кампанія проти неї в тропічних околицях Азії й Африки, і є надія, що в короткому часі її зовсім зліквідується.

Великі осяги можна занотувати в боротьбі з такими недугами, як сифіліс, віспа і туберкульоза. І так Данія вже може похвалитися, що в неї немає туберкульози, відносно мале її число і в цій країні. Світова Організація Здоров'я нотує поважні успіхи з такою жахливою недугою, як проказа. Ліки „сулфон" майже вповні виліковують цю недугу. Подібно діється з іншими заразливими недугами (трахома, жовта гарячка, чума та різні паразитні недуги). До 1957 року коло 200 мільйонів осіб в цілому світі сконтрольовано щодо туберкульози, а нащеплено проти сухіт більше як 75 мільйонів. На наших очах почалося винищування недуги поліо, яке кожного літа було пострахом для батьків дітей і юнаків.

Та провідні діячі Світової Організації Здоров'я здають собі справу з того, що ще багато треба буде зусиль, щоб стан здоров'я в недорозвинених країнах, хоч приблизно міг дорівнювати гігієнічним умовам тих держав, де пересічний вік людини є найдовший. І так в Голляндії пересічний вік людини передбачений тепер на 70 років, а в Індії тільки на тридцять кілька. Правда, тут може мати вплив і географічне положення обох держав, бо люди в гарячому кліматі коротше живуть, але вгорі зазначена різниця спричинена й гігієнічними умовами життя — Голляндії та Індії. Найдовший пересічний вік людини після Голляндії передбачений в ЗДА (коло 65 років), на третьому місці стоїть Франція, а на четвертому СССР. Тут треба пригадати, що Українська Книга Знання, друкована на початку 30-их років, подавала як пересічний вік людини тільки 35 років.

Світова Організація Здоров'я має поважні успіхи в першому десятиріччі свого існування. Але вона свідома того, що перед нею ще стоїть велике завдання в поборюванні численних недуг, в поліпшуванні гігієнічних умов в недорозвинених державах, в поширюванні інформацій про санітарні умови людського життя та в піднесенні життьової стопи в деяких країнах. Але цю останню ціль треба здійснювати на спілку з тими організаціями при Об'єднаних Націях, які дбають про господарське й фінансове поліпшення в світі.

ПРОКИНУВСЯ...

Прокинувся. Не сплю давно,
Та й чи заснеш
в таку хвилину,
Коли хлюпнула у вікно
Ранкова пісня журавлина.

Коли проміння весняне
Лягло сплетінням на підлогу
І тягне в подорож мене,
Як журавлів весна в дорогу.

Прокинувся. Не сплю давно...

ОЛ. СОРОКА

Роман Голіян

НА ІСТОРИЧНОМУ ПОВОРОТІ

Париж. — У Франції повертає повільно заспокоєння. Привернено свободу преси та з дня на день чекаємо знесення виїмкового стану. Парлямент відбув своє останнє засідання і має вакації до 6 жовтня. Його президент Ле Троке пригадав послам у заключному слові, що новий уряд де Голя зажадав від парляменту не сходитися більше аж до жовтня ц. р., а за той час бере на себе завдання привернення національної єдности, закріплення Республіки і привернення повноти громадянських свобід. Проте — говорив Ле Троке — конституція передбачає цілий ряд можливостей, в яких парлямент може бути наново кожночасно скликаний на випадок загрози дальшого існування республіканського ладу. „Хай живе Республіка!" Посли, включно з комуністами, поводяться тихо неначе в школі. Центр плескає з повагою, помірковано. Президент Ле Троке закінчує несподіваною фразою: „Сесія відрочується на... неозначений час..."

Так закінчилась перша фаза існування і діяння Четвертої Республіки. Що дальше? Те „дальше" залежить тепер всеціло від генерала де Голя. Паризький „Фігаро", подаючи звіт з тої останньої сесії парляменту, започаткував його словами: „ні квітів, ні вінків". Цей зворот вживають родини в некрологах померлих, що бажають собі тихого похорону.

***

Кидається ввічі аналогія з переворотом Пілсудського в 1926 році. Пілсудський, виборовши самостійну Польщу, теж добровільно відсунувся від влади, щоб повернутися назад, коли його армія покликала. Там Сулєювек, — тут Кольомбей. Зовсім подібний розклад системи і ситуація затяжної, внутрішньої кризи. Тільки, що у Франції пройшло це все куди спокійніше. Витримати майже три тижні в атмосфері громадянської війни і перевести революцію без проливу хоч би краплини крови, так як переводиться за ручку дитину через бурхливий потік, — на це треба великого політичного вироблення громадянства, величезного престижу ставленика революції, який свято вірить у свою місію і який глибоко розуміє історичну відповідальність свого кроку до ревіндикації влади.

Хто є де Голь?.. Генерал, що спас Францію в тяжкі роки останнього німецького наїзду. Голова французького екзильного уряду, прем'єр першого провізоричного уряду вільної Франції до 1946 р., творець в 1947 р. націоналістичної партії „Расемблєман дю Пепль-Франсе", якої парляментарну діяльність зліквідував сам в 1953 р., переставляючись взагалі понад всяку партійну приналежність. Патріот, що живе Францією і для Франції. В обороні її престижу у великодержавній скалі попадав часто у різкі конфлікти з американським і англійським командуванням в час останньої світової війни. З того часу остались в нього ресентименти до союзників, які, не зважаючи на трагедію Франції та понесені нею тяжкі жертви для спільної справи, відносилися до неї завжди лише з позиції сили і сухої, ділової розцінки наявного боєвого потенціялу. З природи автократичний, речевий, простолінійний. Коли соціяліст, б. міністер фінансів Рамадьє запитав де Голя, як думає розв'язати справу відомого Комітету в Альжирі, дістав суху відповідь: „Правити, значить командувати; командувати — значить здобути для себе послух, а здобути послух — це значить правити! Це є те, чого не робилося у Франції вже від 10-ти років!" В цій дефініції знаходимо цілого де Голя, твердого, як сталь танків, якими командував на боєвих фронтах.

***

Що буде з IV Республікою?.. Мендес-Франс, на якого все ще споглядають з надією приклонники „Фронт-Популєр" з комуністами на чолі, — ворожить чорно. Його коментатор Ф. Жіру пише мелянхолійно в „Експресі" про казкову зірку де Голя, що вела колись в ореолі французький нарід у темряві ворожої окупації. „Сьогодні ця зірка — пише Жіру — щезає. Нам остаються лише дві зірки на шапці славетного генерала бригади, який не розпічне напевно у 67 році життя кар'єри диктатора, але який видає себе, як монарх. Державою буде він! Ми будемо „людом". Не має сумніву, що він буде „добрим для люду".

Так, як думають „мендезісти", думав також попередній уряд Пфлімлена, що боронив втрачених позицій з трагічним завзяттям до останку своїх сил. Коли французьке населення Альжиру, при обережній спочатку співдії армії, склало „Комітет Громадського Спасіння", виповідаючи послух урядові, Пфлімлен зробив команданта альжирської армії ген. Саляна, мужем довір'я уряду. Таким чином рятував він форми леґальности цього, що творилося в Альжирі, та одночасно зв'язував Саляна з урядом. Це було дуже зручно продумане, але вже не могло спинити фатального для уряду розвитку подій. Французька преса в тиждень після альжирської револьти ствержувала з гумором: „На загал ситуація є є зовсім ясна. Парлямент схвалює довір'я Пфлімленові, Пфлімлен виявляє довір'я ген. Салянові, ген. Салян довіряє ген. де Голеві, який не має довір'я до парляменту, але чекає, щоб парлямент виявив довір'я до нього..."

Через кілька днів був мирний переворот на Корсиці, а два тижні пізніше, ген. де Голь дістав довір'я парляменту, інвеституру і практично необмежені повновласті на час 6 місяців; 322 голосами проти 232 парляменту і 260 голосами проти 49 сенату! До його вужчої ради 4 міністрів увійшли м. ін... Пфлімлен і Молле! Система IV-ої Республіки, заплутана у власних протиріччях, скапітулювала. Останній зрив протесту, що його зорганізувала опозиція з Мендес-Франсом на чолі, символічно на Площі Республіки в Парижі, прогомонів в'яло з перемаршом останніх колон 100,000-ої маси демонстрантів, яку даремно силкувалися штовхнути до агресивної акції комуністи...

***

Зрештою, до цього прийти мусіло. Часи Пуанкаре і Клємансо минулися. Франція, ця чудесна країна гуманізму і вільного людського духа, не мала в IV-ій Республіці людей, які вміли б цупко тримати в руках складні віжки республіканського воза. Не кожний, хто керує партією, може успішно керувати сумою міжпартійних тенденцій в такій демократичній системі, як французька. А в партіях також йшло не найліпше... Хтось прийти мусів. Де Голь був і остався праобразом Франції, живої й незламної. Проти нього виринав із сутінків конспірації та безприкладної демагогії зловіщий фантом „народного фронту" з 148 комуністами та їхніми поплентачами у парляменті. Маси із здоровим інстинктом воліли зарискувати демократію з де Голем, ніж демократію з „народним фронтом", в якому комуністи мали боронити... республіканські свободи!

До речі: — проба сил в цих розбурханих і переломних днях виявила компромітуючу слабість французьких комуністів. Цю правду відчували ми тут здавна, хоч не було для неї наявного потвердження і хоч поверховні оцінки закордону твердили щось зовсім протилежне. Комунізм має глиняні ноги у Франції. Проклямовані комуністичним синдикатом СЖТ демонстраційні страйки заломилися на цілій лінії. В мент, коли ген. де Голь в короткому експозе в Палє д'Орсай заявляв, що не думає перебирати владу силою, але ставиться всеціло до диспозиції народу, робітники найбільшої фабрики автомобілів Рено, після кількамінутної перерви, підняли знову працю. Навіть у 63-му відділі відливні, що складається у 100 відсотках з пробоєвиків комунізму, праця проходила весь час зовсім нормально. На 600,000 всіх металістів паризького району, лише 35,000 стримали працю на кілька годин. В Ліоні ко-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Ол. Марітчак

ПОДОРОЖ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ДО ЕВРОПИ

Відомо з нашої преси і численних комунікатів, що Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті, одна з найбільших цінностей українського громадянства на американському континенті, за допомогою Товариства Приятелів Капелі Бандуристів, вирішила виїхати 20-го жовтня ц. р. в концертове турне по країнах Европи. Українська спільнота у вільному світі повинна взяти до уваги, що виїзд Капелі Бандуристів є великої ваги для української справи. В ділянці програми культурної пропаґанди нашої справи на міжнародній арені, задум Капелі відбути концертове турне по Европі слід поставити на перше місце нашого зацікавлення. Багато з наших громадян не усвідомляє собі, який важливий засіб вияву української культури посідає наша Капеля Бандуристів. З досвіду знаємо добре, яке значення має пропаґанда української культури на міжнародній арені піснею, музикою і відповідними концертами. Подамо дещо із споминів: Рік 1919 у Відні: українська еміграція розбита, неуспіхи на фронтах, втрата Східньої Галичини, безнадійне положення в Україні, все це впливало пригноблююче на настрої української еміграції. До цього стримане відношення до української еміграції віденців, загал яких не орієнтувався належно в українській справі та жив ще традиціями розбитої австро-угорської монархії. Восени 1919 р. приїхала до Відня Державна Хорова Капеля О. Кошиця, яка виїхала в світ маніфестувати Україну піснею. Вже після першого виступу Капеля О. Кошиця одержала найвище признання збоку фахової критики та захопила віденців до тієї міри, що квитки на наступні концерти були розхоплені на кілька тижнів наперед. Віденці домагалися нот з українськими піснями, які довший час не сходили з їхнього приватного репертуару.

Другий спомин: Дошкульна буденщина в часі побуту нашої еміґрації в Німеччині після другої світової війни. Табори для переселених осіб були тоді переповнені, деякі з наших громадян знайшлися на приватних квартирах в недостатках, прийшла боротьба за їду, поширення чорного ринку та взагалі всякі недостачі побуту на руїнах розбитої Німеччини. До старинного німецького міста Авґсбурґу заповіла приїзд Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка. Перед концертом велика театральна заля була заповнена нашою і численною німецькою публікою. Забриніли бандури, понеслася над зруйнованим Авґсбурґом українська пісня і викликала у нас спомини з рідного краю, а у німецької публіки захоплення звуками українських пісень. Українська Капеля Бандуристів довший час не сходила з уст німецької публіки цього культурного, старовинного міста. Чи може бути краща пропаґанда української культури?

Врешті приїзд до Америки по кількох роках неспокійного й непевного еміґраційного життя. Динамічний Дітройт, великий автомобілевий центр, прийняв нас гостинно, однак з деякою резервою щодо можливостей праці. Почались зараз по приїзді розшуки за працею, улаштування життя на новім континенті, проблеми помешкання і прожитку, які зайняли весь час і енерґію нових поселенців. Але серед тих змагань з новими обставинами прийшла хвиля піднесення духа: виступи Капелі Бандуристів у просторій, репрезентативній залі Дітройтського Мюзік Голлу. Хвилини захоплення нашою музикою й піснею були видні не тільки у нас, але також серед чисельної американської публіки, яка досі не знала краси української музики й пісні.

Коли візьмемо до уваги подані приклади, то можна мати певність, що українська громада у вільному світі належно доцінюватиме користі, які принесе концертове турне нашої славної Капелі Бандуристів по країнах Европи.

Але крім пропаґандивного значення поїздки Капелі до Европи, слід взяти на увагу також справу унезалежнення Капелі під фінансовим оглядом, тобто справу перетворення Капелі на фінансово самовистачальну мистецьку одиницю, незалежну від флюктуацій буденного життя Капелі. Очевидно, що унезалежнення Капелі може наступити шляхом зібрання потрібних фондів як за допомогою громадянства, так і концертовими поїздками.

Зараз Капеля Бандуристів стоїть перед виїздом в Европу, але з недостаточними фондами. На подорож в Европу зібрано досі коло 19,000 дол., а потреба найменше 70,000 долярів. Отже дотепер зібрано коло 27% потрібної на поїздку суми. Цього однак замало. Українська спільнота повинна і мусить зібрати потрібні фонди на виїзд Капелі до Европи. В однім з листів до Т-ва Приятелів Капелі Бандуристів п. А. З., пересилаючи квоту 9 дол., пише: „Українців в Америці є понад мільйон. Коли б так з цього числа тільки 10% українців зложило по одному долярові, який був би це гарний вчинок нашої спільноти для Капелі Бандуристів!" Цей громадянин дає добру раду для нашої спільноти.

Численні концерти Капелі Бандуристів в Европі і Америці, виступи Капелі перед Конґресом ЗДА і канадійським Парляментом та інші прояви діяльности Капелі слід зарахувати до найважливіших моментів культурної пропаґанди української справи. Підтримаймо отже спільним зусиллям одне з найвидатніших огнищ нашої культури. Бож пропаґанда рідної пісні на міжнародній арені, це справа великої національної ваги. Рідною піснею, рідною музикою, даймо знати світові про боротьбу українського народу за кращу долю.

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(14)

Повернемося тепер до свідчень Грибівського:

„Опинившися в Берліні, Павло став одразу величиною...

Полк. Є. К., перебуваючи в Берліні, ввійшов в особистий контакт із Павлом. Павло зумів з'єднати собі всеціло полк. Є. К., переповідаючи йому всі оті нездорові вияви „ініціятивної групи", — можливо, ще й в тенденційному перебільшуванні. В міжчасі заскочив і я до Берліну і, зустрівши полк. Є. К., почув від нього таке:

— Але, знаєте, ви на цьому Павлі не пізналися добре і не оцінили його, як слід. Це ж прекрасний хлопець! Інтеліґентний і — характер! Знаєте, як він прекрасно, як правильно оцінює ролю Скрипника та каже, що це погляд усієї молодої ґенерації СУЗ, мовляв, Скрипник — це зрадник національних інтересів і, коли б він воскрес, треба було б його вдруге вбити!

„Порадив я полк. Є. К., щоб своє захоплення Павлом трохи зменшив, при чому оповів йому про свою розмову з Павлом у Полуведька. Це помітно зробило на полк. Є. К. враження.

Користаючи з того, що того дня вечеряли ми втрійку з Павлом і, слухаючи його деколи дуже гарячих слів, я радив Павлові, щоб не силкувався держати фасон, бо все одно віє від того робленістю, а на такі речі в нас досить ніжні вуха. Зайвий блящаний патос! Водночас я порушив справу Скрипника і сказав, що це його наставлення для мене наглядний доказ його неприродности й забріханости. Викликало це чималу констернацію. Павло зблід, змішався, хоч і далі обстоював правдивість того, що переказував полк. Є. К.

„Коли ми залишились з полк. Є. К. самі, полковник признав мені, що Павло бреше. Старався, одначе, його виправдати і клав замішання Павла на рахунок чисто особистої амбіції молодого чоловіка, що „загнався".

„Я звернув полк. Є. К. увагу на те, що мені не подобається це надто швидке пристосування Павла і це його намагання переліцитовувати в стопроцентовості.

„При цій нагоді сказав мені полковник, що він завважив, що Павло в моїй приявності не дуже добре почувається, і що це він, полковник, мусить „розкусити".

„Далі полковник вияснював мені, що йде йому про те, щоб Павла до себе притягнути і відрізувати його від впливів „ініціятивної групи". Словом, як я це тоді окреслив, ішов на зовсім зайві „переговори". „Ініціятивна група" була певна, що змонополізує справу СУЗ у своїх руках через Павла й набере питомої ваги. Це все збагнув „інтеліґентний" Павло і, на витвореному тлі, почав оперувати.

„Згодом переїхав Павло (йому в часі перебування в Берліні надано ім'я Норберта) до Відня і замешкав у полк. Романа Сушка (у „господаря", як його Павло називав).

VI

Норберт у Відні

Грибівський продовжує:

„З уваги на те, що, як я довідався від полк. Є. К., Павло досить „пустив" гроша в Берліні, доручив я полк. Сушкові взяти Павла на дуже скромні харчі. З того приводу, як полк Сушко мені оповідав, Павло дуже вередував. Поза тим читав, „по душі" говорив, залишаючи в кожного дуже миле враження.

„Одного разу на проході силкувався Павло змальовувати мені умовини совєтського побуту, підкреслюючи, що хотів би про це мені „детальніше розповісти". Відповів я, що воно — зайве, бо думаю, що попри те, що він досі говорив, ледве чи зможе щось цікавішого сказати.

„Опісля, в хаті, в приявності полк. Сушка, Павло знову повернувся до цієї теми, мовляв, він мав змогу з усіма говорити, тільки не зі мною. На це я йому вже „з серцем" сказав:

— Говоріть, будь ласка, з усіма. Я тому пильно приглядаюсь, і у свій час, на самому кінці й говоритиму, щоб покласти на все те дашок".

„При тих словах я вдивився в нього пильно, він змішався, і це змішання, думаю, спостеріг і полк. Сушко.

„При розмовах, що Павло їх вів, не бував я присутній. Познайомився він у Відні з Ольжичем, з яким мав кілька побачень.

„Раз, припадково, коротку хвилю, слухав я, як спорив Павло з Барановським про те, наскільки „батько народів" зрадив засади всесвітньої революції. Павло гаряче обороняв „батька". Послухавши хвилинку його апології й репліки Барановського, я відійшов. Віяло на мене переливанням з пустого в порожнє.

„Бачив я Павла, востаннє, перед його від'їздом до Парижу, куди його, на власне прохання, висилав полк. Є. К., доручаючи мені повідомити про те, кого треба. Це побачення відбулося в малій каварні. Був при тому й Барановський. Павло прощаючись, знову сказав, що йому дуже жалко, що не мав змоги зо мною так, як з іншими, „поговорити", тим більше, що, вертаючись з Парижу, не заїздитиме більше до Відня. Він свідомий, що перед ним тепер великий труд і т. д.

— Буде ще час говорити, — сказав я, — треба виждати, що з того всього вийде, чи він ділами виправдає все те, про що гарячими словами впевнював. Можливо, що тоді я зміню своє наставлення супроти нього. Поживемо — побачимо."

Роман Придаткевич

ЗНАЙДЕМО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СКАРБ

Лише кілька днів тому я почув у знаменитому виконанні 21-шу симфонію, чудовий музичний оркестровий твір великого композитора-українця Миколи Овсянико-Куликовського. Цей світового значення високомистецький твір, написаний ровесником великих композиторів Гайдна, Моцарта та Бетговена, знайдено випадково через півтори сотні років після написання. Зваживши на те, що Куликовський написав передтим двадцять симфоній, а після знайденого твору ще якесь число симфоній, квартетів і інших творів включно з пропавшою оперою на тему битви під Полтавою — бо він жив після того ще 37 років — виникає вповні оправданий острах щодо наших культурних надбань, які навіть у випадку таких високих осягів, як 21-ша симфонія (виражена звуками міжнародною мовою) ідуть в забуття.

Як відомо, цивілізований світ завдячує новітній музичний вираз віденським клясикам музики, в першу чергу Йосифові Гайднові (1732-1809), Вольфгангові Моцартові (1756-1791), а потім Людвикові фан Бетговенові (1770-1827). Вони виробили форми сонати й симфонії і своїми експериментами та геніяльністю надали своїм великим творам зміст та вираз. Інші тогочасні композитори стоять позаду згаданих композиторів. Одні з причини консервативности не шукали нових доріг, як Діттерсдорф (1739-1799), творець австрійського „Зінгшпілю", легкої народної опери і брат Йосифа, Михайло Гайдн (1737-1806) — симфонік і церковний композитор, або інші, які більш-менш поверховно наслідували здобутки великих інноваторів. З інших композиторів часів Куликовського маємо Е. Мегеля (1763-1817) дві претенсійні симфонії в сонатній формі, але без Гайднового змісту, трохи афектовані твори Муціо Клєменті (1752-1832), твори учня Гайдна І. Плесля (1757-1831) і учня Моцарта І. Н. Гуммеля (1778-1837). З тих композиторів найкращий, хоч трохи сухий композитор Люїджі Керубіні (1760-1842), твори якого виявляють контрапунктовий стиль, зміст і звучність, якої нема в творах інших, другорядних композиторів.

Поява високоталановитого загубленого твору українського композитора між особистостями клясицизму Европи дає історії української музики нові, сильні, підстави. Ми горді, що слідами українських композиторів післябарокових часів Бортнянського, Березовського і Веделя пішов національний український композитор - клясицист світового значення, і то рівночасно з народженням новітньої української літератури.

Слухаючи 21-шу симфонію, українець переживає різнородні почування. Він захоплений свіжістю видумки, і завважує українськість чим раз більше в поступі твору, ба навіть розпізнає українські народні мотиви, знаючи, що в клясицизмі всяка народність є виїмковою. Цілком природне, що слухач чує також випадково й звороти, які нагадують музичну мову клясиків Моцарта або Гайдна. Хто знає історію еволюції стилю Моцарта, той знає, що свій вираз він розвинув під впливом стилю старшого від себе Гайдна, пізніше сам Гайдн засвоює Моцартів спосіб музичної видумки, а вкінці молодий Бетговен, будучи під безпосереднім впливом Моцарта, творить якийсь час в його дусі. Що цей вплив до певної міри діяв також на українського композитора — цілком природний об'яв, бо людська культура поширюється поза географічні межі.

Аналізуючи поверховно 21-шу симфонію для читачевого зрозуміння, подаю цей опис:

Безпретенсійний повільний вступ впроваджує рухливу першу тему першої частини симфонії. Ця тема, що уживає двох ритмічно ідентичних мотивів з чотирьох повторених скромних і двох повільніших нот, які доповнюють фраза синкоп в стилі Моцартової теми другої частини „Нічної музики", є зародком музики першої частини симфонії. Ця головна тема-ідея надається добре для розробки, особливо в середній частині, т. зв. розробці тем, вільній фантазії. Цілком надзвичайною, як не з цього світу, звучить після кульмінації друга (побічна) тема, що складається з двох елементів, першого, ніби ритмічного акомпаньяменту і співучого малого малюнку в дерев'яних дутих інструментах. Після розробки тем вершком кульмінації є поява головної теми і побічної в тій самій тонації, що дають повне задоволення.

Друга частина симфонії, під назвою романци, замітна своїм кольоритом та інтимним настроєм. Головну тему приділено для виконання двом сопрановим тромбонам, дутим інструментам, яких сьогодні не уживається. Їх заступають тепер трубками та рогами (горнами). Коли зважити на те, що Бетговен був першим композитором, що почав уживати тромбонів, і то аж у фіналі своєї п'ятої симфонії, написаної, можливо, пізніше, ніж 21-ша симфонія Куликовського, то Куликовський є в оркестрації також інноватором. А хай слухач тільки вслухається в романцу, то в тягучій мелодії тромбонів (трубок), що снується довгою лінією, він відчує поезію українського села, гулянку в саді або гайку гостинного українського хутора. Чим далі слухач ще більше захоплюється дуетом флейти та гобої, що є щасливим контрастом до половної мелодії романци.

Третя частина — менует. Це танок, що в часи Куликовського був уже старим, але все ще модним танком з часів пізнього барокко та рококо. Він звучить здорово, як українська веснянка, слів якої слухач не може собі пригадати. Цей танок своєю клясичною гідністю та двочастинною формою знов нібито на хвильку пригадує нам великих віденців, аж тут нараз, на здивовання слухача, появляється тема „тріо" (контрастуючий другий менует) наша пісня „Сонце низенько" (або „Ой під горою під перевозом"). Ця пісня подана також у двочастинній формі з відповідними повтореннями, і зворушений слухач при повторенні головної частини менуету свідомий великої присмности та задоволення. Однак, це ще не кінець цієї чудової симфонії! Четверта частина, фінал, у формі т. зв. ронда, є козачком. Але яким козачком! Цей кусник твору гідний хіба руки Бетговена в його найбільше вдалих моментах. Маю на думці фінал Бетговена на українську тему 8-ої скрипкової сонати і фортепіянової Вальдштайнівської сонати.

У Куликовського є безконечний рух чудового екзотичного „козачка" так в головній, як і в додаткових темах. І слухач здає собі справу, що все — на своїм місці і все разом з досконалим опануванням великої форми дає враження сили, українського здоров'я і гумору. Особливо доброю прикметою цієї частини симфонії є друга контрастуюча тема, яка органічно доповнює головну тему. Цю нову тему впроваджує звук клярнету, а повторення її в ході модуляцій додають творові дальшого руху та свіжости. Середня частина „козачка" побудована на якійсь мені невідомій народній пісні, яку композитор опрацьовує у формі фугати і повторює після кульмінації в простішій, гомофонічній формі, а після її варіяції та нової модуляційної кульмінації впроваджує репризу-повторення початкової частини, яку закінчує ефектовна кода (закінчення). Взагалі ціла симфонія подумана так, що від початку до кінця „росте", зацікавлюючи та захоплюючи слухача. Рівновага всіх елементів форми, гармонізації та контрапунктичних прийомів, впроваджуваних з економією в слушних місцях симфонії, свідчать про великий досвід та небуденний талант композитора. Українець, захоплений музикою великого композитора, що включає в своєму клясичному творі суть української народности, гордий, що українцям припала честь мати в початках розвитку новітньої української музики твір такого великого композитора, що його іменем величалася б не одна европейська культурна нація.

Про особу Миколи Куликовського знаємо дуже мало. Народився правдоподібно 1768 р. в мастку Бехтері, коло Миколаєва на гирлом Богу, як син Дмитра Овсянико-Куликовського, багатого землевласника, що для власного вжитку так, як багато інших землевласників, мав симфонічну оркестру, зложену з найманих музикантів та власних кріпаків. З цією оркестрою він їздив із концертами також до Одеси, де в 1809 році виконувано з нагоди відкриття театру віднайдену тепер 21-шу симфонію.

Відомо, що в 1810 р. в час, коли князь Шаховський, автор „Козака Стихотворця", був директором Одеського театру, Куликовський оферував свою оркестру для ужитку театру, але цієї оферти не прийнято. Бувши щедрим і витрачаючи гроші на свої артистичні затії, Микола Куликовський скоро втратив масток, перед тим давши волю своїм кріпакам. Він оселився в Одесі, де напевно продовжував творити музику, яка не збереглася, і там помер у невідомих обставинах. 1846 року.

На основі факту, що 21-ша симфонія написана перед відкриттям одеського театру 1809 р. можна судити, що композиторська діяльність Куликовського починається в 1780-их роках. Техніка написання цього твору дає можливість здогадуватися, що Куликовський міг бути учнем Моцарта, тоді, коли цей славний композитор осів у Відні (1782-91). Можна думати, що Куликовський, як син визначних батьків, міг знати гетьманича графа Андрія Розумовського (1752-1836), що був, як меценат музики, також знаменитим скбипаком і під час свого перебування в Неаполі як амбасадор (1779-1784), або від 1790 як амбасадор при австрійському дворі. Розумовський міг особисто інтересуватися студіями многонадійного українського композитора, науку якого батьки-дідичі могли оплачувати. Про глибокий інтерес Розумовського до музики свідчить факт, що в його резиденції стало відбувалися від 1808 р. сесії струнного квартету з „грубасом" Ігнатом Шуппанцігом, як першою скрипкою, Францом Вайсом, як віолістом, і Йосипом Лінке, як челістом. Господар грав другу скрипку і напевно зносив усі „замітки" своїх партнерів, надто першого скрипака. Особливо прикрим був сам Бетговен, коли цей квартет працював над його трудними квартетами (їх є три), присвяченими графові, пізніше князеві Андрієві Розумовському. Однак, це лише мій здогад, який має ненадійну підставу в характері звучання твору і в порівнюванні третьої і четвертої частини з фортепіяновою транскрипцією вміщеною в Антології Української Клясичної Музики в Державному музичному видавництві в Москві з 1955 р.

Треба вірити, що знайдуться й інші твори великого композитора і відкриються якісь нові подробиці з його життя.

НА ІСТОРИЧНОМУ ПОВОРОТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

муністи розкинули були 450,000 летючок із закликом до страйку. Наказу послухала лише одна фабрика Берльє, де застрайкувало 100 робітників на 13,000. В портовому місті Сен-Назер, що рахувався весь час комуністичною фортецею, — ні одного страйкаря! На півночі, в копальнях, лише 800 гірників на 300,000 — стрималося від праці. В цілій Франції застрайкувало 2,500 залізничників на 400,000! Компромітація на цілій лінії. Те, що мало бути ядром „народного фронту", виявилося фантомом демагогії. Наглядно потвердилася теза, що комунізм у Франції з його виборчими успіхами це лише сума невдоволення робітничих мас, сума незвичайно пливка, суто коньюнктуральна, але далеко не боєвий потенціял комунізму. З такою масою можна домагатися підвишки платень, але не можна робити революції.

***

Новий уряд де Голя складається: з чотирьох міністрів-дорадників, 15 ресортових міністрів і з одного державного секретаря. Особовий склад різношерстний і вказує на спробу всенаціональної репрезентації. Є тут і Молле, є Пфлімлен, є Піне на фінансах, є навіть ніколи дотепер до активної політики непричасний письменник Мальро, який перейме мабуть міністерство інформації. Міністерство закордонних справ має професійний дипломат Куве де Морвій, б. амбасадор у Вашингтоні, а останньо в Бонн. Інші, — мало відомі, здебільша фахівці.

Яка програма цього уряду? З п'ятихвилинної промови де Голя у парляменті та із ще коротших принагідних заяв годі створити собі повну картину цих внутрішніх перемін, які чекають Францію. Певною є реформа конституції, яка обмежить дотеперішню всесилу парляменту і покладе кінець так дуже частим змінам уряду. Збережені будуть основи республіканського ладу Франції. Свобода синдикатів буде надалі загарантована. Основно буде зреформована французька політика в Альжирі. Дотеперішній поділ на европейців і мусульманських тубільців буде знесений і всі мешканці Альжиру будуть зрівняні у громадянських правах, без різниці раси та віровизнання. Передбачується справедлива земельна реформа, яка покладе кінць ненормальному станові, що дві треті посівної площі в Альжирі знаходяться в руках европейців. В пляні де Голя є створити „Федерацію Північної Африки", в яку мали б увійти: Альжир, Французька Сагара, Марокко і Тунісія. Ця федерація м. ін. експлуатувала б природні багатства Сагари спільно з плянованою згодом Федерацією Країн Чорної Африки. Взагалі де Голь бачить імперіяльну майбутність Франції у формі великої французької конфедерації, яка обіймала б всі сфедеровані колишні й теперішні ще колонії Франції аж по Далекий Схід і Океанію...

В закордонній політиці де Голь не думає зовсім виповідати заключених дотепер союзів із західнім світом, ані ламати прийнятих зобов'язань. Він хоче лише привернути великодержавний престиж і рівноправність Франції в системі тих союзів, включно з Атлантійським Бльоком. З його становища Франція мусить знову зайняти провідне місце в Европі.

***

Між плянами та їх здійсненням є завжди певна дорога, яку треба перейти. Чим більші й сміливіші ці пляни, тим довша і більш камениста є ця дорога. На неї виводить тепер де Голь Францію.

● **Командант** рибальських совєтських кораблів Александер А. Ішков заявив, що рибацька фльота СССР, яка знаходиться біля канадійських берегів, не виїхала ловити рибу, тільки для обсервації міграції риб на Атлантику. Канадійські кораблі і літаки пильно стежать за рухами тієї „обсерваційної рибацької фльоти" СССР.

Український Літературно Мистецький Клюб
Нью Йорк 149 2nd Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 13-го червня ц. р. у приміщенні Клюбу буде передавана на апараті „Гай фіделіті" опера „Тоска" Пуччіні у виконанні співаків Каляс Менеґіні, Піто Ґоббі і ді Стефано і в супроводі оркестри міляньської Ля Скаля під дириґентурою ді Сабата. Пояснення і коментарі до опери подасть п-ні проф. Іванна Приймова. Початок о год. 8-ій вечора.

КНИЖКИ

НОВА КНИГА ГНАТА О. ДІБРОВИ

Об'єднання Українських Письменників „ВОЛОСОЖАР" повідомляє, що вже вийшла друком нова книга Гната О. Діброви „ГАМИ ДАЛЕЧИН". Ціна 1 долар. Вимагайте також наш каталог книжок і журналів. Адреса „ВОЛОСОЖАРУ":

Mr. IWAN MANYLO, Box 9752,
Philadelphia 40, Pa., USA

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

Д-р Сас Яворський буде в Шикаґо на ювілею Авраменка.

Шикаґовський Комітет Прихильників українського танку підготовляє танковий виступ з нагоди 30-ліття праці балетмайстра Авраменка. Були і є різні України, княжа, козацька, галицька й соборна. В останньому долучилася ще й Воююча Україна. В Америці теж різно виглядала американська Україна, однак з приходом тут Авраменка, вона стала Танцюючою Україною.



Д-р Сас Яворський

На всьому просторі українського поселення в Америці нема села чи міста, де не було б Авраменка. Поїздом, чи автом (ніколи літаком), не раз і пішки мандрував фанатичний Авраменко інших танків вчити, а самому день і ніч тратити, та жити без власної хати, без родини жити життям скитальця. Свого він діпняв, тисячі танцюристів, сотки виступів, фільмових знімок, сотні інструкторів, великі моральні й матеріяльні успіхи.

Американська Україна була п'яна танком Авраменка до того ступня, що й не знала, що він до Полудневої Америки на 2 роки виїхав і там продовжував свою танкову місію.

Минав час, прийшла війна і по війні з молодого Авраменка підтоптаний козак став, час би спочити. Але де там. В нього ще пляни великі, до Европи збирається, щоб там, борони Боже, не перестали танцювати.

Дивуються не раз йому люди. Весь вік протанцював, багатим не став, постарівся, тай не піддається біді і вимогам часу.

Вшанувати його діяльність таки треба. Треба звеличати не лише Авраменка, але й його танок, що не дав нам заснути й забути за Україну.

В неділю в Школі Шопена, буде Ювілейний Концерт, а вечером Бенкет в честь маестра. Люди зі всіх сторін приїдуть.

Приїде теж Сас Яворський з дружиною, під сучасну пору найбільше популярний українець в Америці. Промовить він на концерті і бенкеті. Він не лише доктор ветеринарії, він теж історик, добрий бесідник і без номінації український амбасадор в Америці. Приїде спеціяльно вітати Авраменка з його 30-літтям праці.

Шикаґовська громада тут виставлена на пробу! Досі вона незле з таких проб виходила! Тому треба й тим разом прийти до школи Шопена, щоб відсвяткувати Авраменка та привітати д-ра Сас Яворського!

На концерті, крім танцюристів, буде ще інша програма й короткі промови. Учням будуть роздані дипломи, а обі імпрези концерт і бенкет будуть фільмовані.

Степан Куропась

„Менше соліть свої страви" — закликає лікар

Вашинґтон. — Головний лікар Крайової лябораторії Комісії Атомової Енергії д-р Луїс К. Дал заявив, що американці мусять значно обмежити ту кількість соли, яку вони споживають тепер, бо це є єдиний засіб на те, щоб зменшити число тих громадян ЗДА, які хворіють на велике тиснення крови. На думку д-ра Дала американці їдять два до чотири рази забагато соли в порівнянні з тим, чого потребує їхній організм, бо до цього призвичаює їх звичайна традиція солення та товариська поведінка. Цей лікар твердить, що примітивні народи зовсім не вживають соли і цілком не знають, що це таке завелике тиснення крови. Коли почали давати забагато соли тваринам, то в них появилася недуга, яка нагадує нам людське високе тиснення крови. Хто хоче зменшити собі зависоке тиснення крови — нехай наперед зменшує скількість соли в своїх харчах. І примітивні люди мають свої клопоти й турботи, але вони не збільшують тиснення крови, яке є наслідком завеликої кількости соли.

● **Як повідомляють із Станиславова**, на Покутті завершено будування нового газопроводу між Косовом і Чернівцями.

ПОДЯКА

Зворушені до глибини душі виразами співчуття з приводу смерти

бл. п. ІВАНА КІНАЛЯ

НАШОГО БАТЬКА І ДІДА,

почуваємося до сумного обов'язку скласти подяку в першу чергу священикам Парохії св. Михаїла в Йонкерсі, Всечеснішому о. Пароховi Дек. Василеві Клосові та його сотрудникам о. Любомирові Мудрому та о. д-рові Теодорові Боґатюкові за відправлення Панахид та Служби Божої і всіх похоронних обрядів, Всечеснішому о. Деканові Володимирові Андрушкову з Брукліна, що прибув взяти участь в Заупокійній Панахиді, о. Петрові Огірковi, колишньому сотрудникові, що прибув з Аубурн спеціяльно, щоб взяти участь в цих сумних обрядах. Дякуємо нашим священикам, що відвідували хворого в часі його довгої недуги, та відправляли молитви в Його намірені. Дякуємо о. Монс. Вінкентому Цехові, нашому сусідові, пароховi словацької церкви в Таритавні за співучасть в похоронній Службі Божій та відвідування хворого. Дякуємо хорові церкви св. Михаїла під проводом Вп. п. д-ра Сохана за спів в часі Служби Божої, а арт. Михайлові Морозові за „Вірую" зокрема. Д-рові Вікторові Пацлавському і Василеві Самофалові, предстaвникам бережанської землі за надгробні промови. Дякуємо п. Ковальчикові, власникові похоронного заведення за зразкове переведення похорону. Щиро дякуємо за всі Служби Божі, офіровані Приятелями і Знайомими, за вінки і квіти, що покрили могилу, за пожертви на добродійні цілі, за молитви, співучасть в цих сумних обрядах і за всі вияви співчуття. Зокрема гаряче дякуємо всім Тим, що не жаліли труду і приїхали з далеких сторін, щоб віддати останню прислугу Покійникові. Врешті дякуємо Всім, що стояли поруч нас в тих тяжких хвилинах і своєю піддержкою допомагали знести нам ці болючі хвилини.

Хай Господь Бог нагородить Вас усіх Своєю ласкою!

Д-Р. ВАСИЛЬ КІНАЛЬ з РОДИНОЮ

Замість квітів на могилу
бл. п. ЛІДІЇ ПОСТОЛЮК,
складають $ 20.00
на сироти в Европі
НАЗАРЕВИЧ, ФИЛИК, ПРИТУЛЯК

Замість квітів на могилу
бл. п. ІВАНА КІНАЛЯ,
за спонзоруванням якого багато родин користає із благ вільної американської країни, — зложила 10.00 дол. — на добродійні цілі ЗУАДКомітету
ХРИСТИНА ФЕДЧИШИН з рідею

Замість квітів на могилу
бл. п. проф. Володимира ПАВЛУСЕВИЧА,
15.00 дол.
на допомогу українським сиротам у Польщі зложила до ЗУАДКомітету — колишня учениця
ТАМАРА УГЕРА з Клівленду, Огайо

Замість квітів на могилу
св. п. ОСИПИ з ЯНКОВСЬКИХ РАКОЧІ,
складає $5.00
для українських сиріт у Німеччині,
МАРІЯН КУРОЧКА, Асторія, Л. Ай.

ПЕРЕМОЖЕЦЬ НАД НОВЛЕНДОМ НАРАДЖУЄТЬСЯ З ГАРРИМАНОМ

Ню Йорк. — Стейтовий прокуратор Каліфорнії Едмунд Дж. Брави, який у правиборах кандидата на губернатора переміг сенатора Вільяма Ф. Новленда більшістю 650,000 голосів, відвідав нюйоркського губернатора Аверела Гарримана, з яким нараджувався над тим, як виграти губернаторські вибори цього року. Він сказав, що не переміг Ніксона, тільки Новленда, того „ультраконсервативного республіканця".

В БРУКЛИНІ ОХРЕСТИЛИ 60,000 ТОННОВИЙ ЛІТАКОНОСЕЦЬ „ІНДЕПЕНДЕНС"

Бруклин, Н. Й. — 6-го червня в Бруклині охрестили новий 60,000 тон. літаконосець „Індепенденс". Хрещення довершила дружина секретаря фльоти пані Томас С. Гейтс. Заступник секретаря оборони Доналд А. Кворлс сказав, що це поважне збільшення оборони ЗДА. Це вже 4-ий літаконосець кляси Форрестол, з якої є вже літаконосці: „Форрестол", „Саратога" і „Рейнджер".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 266, повідомляє своїх члениць і членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14 червня, о год. 7:30 веч., в залі церкви св. о. Миколая при Пуласкі вул. Уряд просить прибути на ці збори бо буде звіт делеґатів із 24 Конвенції і інші справи що до нових грамот. — Т. Сюрко, предс.; Ю. Грицай, кас.; В. Труфин, секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge, Branch 112 of Cleveland, O. will have their monthly meeting Sunday, June 15, 1958 at the Church hall, after 3rd & 4th Mass. Please attend this meeting. — Ann M. Cooper, Secr.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.—Б-во св. о. Николая, Відд. 104, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 2:30 по пол.; в У. Н. Домі, 760 State St. До участи на зборах проситься усіх членів, як також прохається всіх тих, які бажають вступити в ряди У. Н. Союзу та Б-ва св. Николая ч. 104. Делеґат здасть звіт з 24-ої Конвенції УНС і тому присутність всіх членів обовязкова. Крім того є до полагодження важні братські справи: Ювілейне свято, яке відбудеться 7.9. 1958. — М. Зельвак, предс.; В. Матковський, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Т-во „Згода", Відд. 20, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в суботу, 14 червня, о год. 6-ій веч. Проситься всіх членів прибути. Будуть звіти з Конвенції. Збори відбудуться в Укр. Хаті при 2240 Graywling St. як звичайно. — А. Триш, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 271, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 2-ій по пол., в залі на Лакавана Евеню. Проситься всіх членів прибути на ці збори; буде звіт делеґата з 24 Конвенції. Присутність усіх членів є обовязкова, бо це є у вашому інтересі, як братська каса, оплата за „Свободу" та ряд інших родів обезпечення включно на випадок хвороби. Ще раз проситься членів прибути. — А. Теплюк, предс.; І. Чопко, секр.; І. Гуцул, кас.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відд. 127, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, в церковній залі при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Сл. Божій. Побір вкладок від 11:30 до 1-ої по пол., а опісля інші справи будуть на порядку нарад. Також буде справоздання делеґатів з Конвенції. Пригадується членам вплачувати свої вкладки на час, щоб не суспендовувати, а члени які були суспендовані, як вирівняють свої залеглости, будуть прийняті наново з усіми правами. Урядники урядують кожної неділі в повище згаданому часі і місці. Просимо зголошувати своїх дітей і знайомих в члени У. Н. Союзу. — І. Була, гол.; П. Володка, фін. секр.; М. Гаравус, кас.; М. Левицький, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ, від. 8, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 15 червня о 2 год. по пол., в залі Клюбу, 13 Washington St. Просимо явитись і вислухати справоздання делеґатів з 24 Конвенції. Принимаємо членів до Союзу і Т-ва без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ПАВТУКЕТ, Сентрал Фалс. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 93, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15. червня, о год. 1. по пол. Буде звіт делеґата з Конвенції, котра відбулась в Клівленді. — П. Іваницький, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рожд. Преч. Богородиці, Відд. 36, повідомляє своїх члениць, що збори відбудуться в неділю, 15. червня, в год. 4:30 по пол., в церковній залі. Просимо члениць прийти на означений час. Делеґатка здасть звіт з Конвенції, яка відбулася в Клівленді. — Е. Ґерула, предс.; М. Шворц, кас.; С. Гунька, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, вібудуться в суботу, 14. червня, в год. 8-ій веч., в приміщенні Укр. Катол. Ветеранів при 33 Іст 7 вул. Порядок зборів: перечитання протоколу, звіт фінансовий, контр. комісії і опікунів хворих. Перечитання кореспонденції і звіт делеґатів з 24 Конвенції УНС. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир" повідомляє всіх членів, що звичайні місячні збори відбудуться 14 червня о год. 7-ій вечора. З огляду на звіт нашого делеґата з 24 Конвенції в Клівленді просимо явитися громадно, причому просимо вирівняти залеглі членські вкладки. — Г. Бучко, предс.; І. Струк, секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Управа Відділу 484, ім. Тараса Шевченка, повідомляє, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 14. червня, о год. 8:30 веч., в приміщенні церковної залі при 1108 Стейт вул. Порядок зборів: піврічний звіт управи, звіт делеґатів з 24-ої Конвенції УНС, видача членам дивідендових чеків УНСоюзу, полагодження дуже важливих відділових справ, евентуалія та збірка членських премій. Запрошується всіх членів і не членів прибути вчасно на ці дуже тажливі збори. — М. Дмитрів, предс.; Т. Нейпораний, скарб.; В. Запаранюк, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Тараса Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу, 14. червня, в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо всіх на збори. — І. Бурний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Зоря, Відд. 69, відбудуться в суботу, 14 червня, о год. 8. веч., заля ч. 5 під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397-ий Відд. повідомляє своїх членів, що побір складок буде в суботу, 14 червня, від год. 5—6 веч. і в неділю, 15-го, від 12—1:30 з пол. Також буде звіт делеґатів з Конвенції УНС. — М. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158, відбудуться в суботу, 14-го червня, в год. 8-ій веч., в Укр. Нац. Домі, 216-218 Grand St. Проситься всіх членів Т-ва і УНС прибути на збори. Наші делеґати здадуть звіт з 24 Конвенції УНС, яка відбулася в Клівленді. — С. Бродик, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Звичайні місячні збори Б-ва св. Петра і Павла, Відд. 220, відоудуться в суботу, 14-го червня, о год. 7:30 веч., в церковній залі при 50 вул. і Полайна. Обовязком всіх членів і члениць прибути, буде звіт делеґатів з 24 Конвенції і інші важні справи до полагодження. — Управа.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над Збручча, Відд. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 2-ій по пол., в Укр. Гром. Осередку, 440 Вайоминг Еве. Присутність членів є обовязкова; делеґат дасть звіт з Конвенції. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ШИКАГО, ІЛЛ. — С-во Благовіщення, Відд. 125, повідомляє членів, що наступні збори відбудуться в неділю, 15. червня, при 845 N. Western Ave., о год. 1-ій по пол. Проситься членів прийти на ці збори, вирівняти свої вплати, як також вислухати звіти делеґатів з 24-ої Конвенції. — М. Гринків, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 147, повідомляє своїх членів, що наступні збори відбудуться 15 червня в 2-ій год. по пол. в залі укр. прав. громади, на яких буде звітування з піврічного діловодства урядників і делеґатів з 24 Конвенції. Залягаючих з вкладками напоминається прибути і негайно вирівняти залеглість, бо інакше абсолютно будуть суспендовані. Приходіть всі. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Зазворський, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Піврічні збори Б-ва св. Михаїла, Відд. 140, відбудуться в неділю, 15-го червня, зараз по великій Сл. Божій, 526 W. Rayen Ave. Буде звіт уряду і звіт делеґата на Конвенцію. Проситься довгуючих вирівняти вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Гелена Горак, секр.; С. Нановський, предс.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Т-во Запорожська Січ, Відд. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 1-ій по пол., в залі У. Н. Дому. До участи в зборах проситься всіх членів, як рівнож вирівняти всі залеглости. Делеґат дасть звіт з 24-ої Конвенції УНС, тому присутність всіх членів обовязкова. — В. Чмир, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Управа Б-ва св. Миколая, Відд. 106, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 12-ій в пол., в домі Відділів УНС при 843 N. Western Ave. Проситься всіх членів прибути. Довгуючих проситься вирівняти свої вкладки. — Управа.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. — Б-во Арх. Михаїла, Відд. 211, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 14-го червня, о год. 7:30 веч., в залі де звичайно. Проситься членів прийти на ті збори, бо буде звіт контрольорів і уряду за 6 місяців, відтак звіт делеґата з 24 Конвенції. Будеться принимати нових членів. Проситься довгуючих членів прийти і вирівняти свої довги, бо інакше будете суспендовані. — Т. Соколовський, секр.

БАЛТІМОР, МД. — Б-во Пресвятої Тройці, Відд. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 2-ій по пол., в Укр. Гор. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглости. На програмі зборів буде звіт делеґатів 24 Конвенції та роздання дивіденди. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Любов", Відд. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15 червня. Просимо членів прийти та вислухати звітів делеґатів на Конвенцію УНС, що відбулась в Клівленді. Особливо пригадуємо тим членам, що довгують за вкладки, щоб постарались чимскорше вирівняти. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 73-246, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15-го червня, о 1-ій год. по пол., в залі Santa Lucia Hall, 15 Salmone St. off Manton Ave. Prov. Проситься всіх членів прибути на збори та полагодити свої місячні вкладки. Рівнож делеґат здаватиме звіт з Конвенції УНС. — Управа.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Піврічні збори Т-ва ім. Б Хмельницького, Відд. 137, відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі. На ці збори проситься всіх членів прибути. Буде звіт контр. комісії та звіт делеґата із 24 Конвенції УНС. — Г. Прашик, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Піврічні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 133, відбудуться 14-го червня о 8 год. веч., в Українській Централі, 180 Вілєм вул. Проситься всіх членів прибути, буде звіт контр. комісії за 6 місяців і звіт делеґата із Конвенції. Проситься довжних членів прийти і полагодити свої вкладки. — В. Гвязка, предс.; І. Андрійчин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 7-ій веч., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренс вул. Проситься всіх місцевих і позасцевих членів прибути обовязково і вислухати звіту делеґата з Конвенції УНС і піврічного звіту з діловодства Б-ва св. Василія, а рівнож вирівняти членські вкладки. — А. Хромяк, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

ДЕРБИ, КОНН. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 23, повідомляє, що збори відбудуться в понеділок так само як кожного місяця о 7 год. На збори проситься всіх членів прибути. Крім звичайних відділових справ буде звіт делеґата з Конвенції УНС і багато інших справ до полагодження. — В. Прескович, предс.; А. Прескович, кас.; С. Шуран, секр.

PHOENIXVILLE, PA. — The regular monthly meeting of St. Peter & Paul, Branch 321, will be held Sunday, June 15, 1 o'clock, in hte Parish Hall. The Secretary asks that all members of Branch 321 Lodge be present at this meeting because three are very important matters to be told to them in regards to changes that were made at the Convention & also about the changes in the Childrens insurance policies which have to be explained to the parents about this. — D. Chuck, Secr.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 червня, о год. 11:30 рано. Проситься членів прибуди і вирівняти свої вкладки. — М. Брус, предс.; В. Заґвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206, відбудуться в суботу, 14-го червня, в парафіяльній залі при 74 Геррис Еве., в год. 7-ій ввечір точно. Просимо всіх членів прибути на ці збори; будуть важні справи до обговорення і до полагодження. Також делеґати будуть звітувати із 24 Конвенції УНС. Пригадуємо всім членам Т-ва і Відд., щоб кожного місяця вирівнювали свої вкладки точно. — В. Киндефорський, предс.; І. Кокольський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ ,ПА. — Т-во „Дністер", Відд. 430, подає до відома своїм членам, що побір складок за червень відбудеться в суботу, 14 червня, в Укр. Клюбі при 23-ій і Брави вул. в годинах від 7 до 9 веч. і в неділю, 15 червня, в Укр. Клябі при 847 Н. Френклин вул., в годинах від 11:30 до 1:30 по пол. При цій нагоді буде зложений звіт делеґатів з 24 Конвенції УНС. Просимо прибути і вирівняти залеглости. — Р. Дяків, предс.; Р. Книш, скарб.; О. Бакай, секр.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відд. 13, повідомляє, що піврічні збори відбудуться 15 червня о год. 2-ій по пол., в залі Укр. Гор. Клюбу при 25 вулиці ч. 402. Тому що на зборах буде звіт делеґата з 24 Конвенції УНС, проситься всіх членів прибути обовязково. — А. Урбан, секр.

Посмертні Згадки

МАРІЯ СОКІЛ, члениця Т-ва Клюб Поступовий, Відд. 70 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 19 травня 1958 р. на 70-ім році життя. Походила зі села Бахів, пов. Перемишль, Зах. Україна. Покійна полишила в смутку мужа, 1 дочку, 2 синів і 2 внуків. Похорон відбувся 22. травня з пох. заведення до укр. катол. церкви св. Ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Holy Name Cemetary, в Джерзі Сіті. — В. Й П.!

П. Костик, секр

ТЕОДОР ШАТИНСЬКИЙ, член Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 133 У. Н. Союзу в Нюарку, Н. Дж., помер 2 травня 1958 р. в 68 році життя. Полишив у смутку дружину Юлію, двох синів Івана і Френка, дві замужні доньки Павлину і Катерину та 11 внуків. Похорони відбувся 5 травня із заведення Литвин і Литвин при участи родини, знайомих і членів. — В. Й. П.!

І. Андрійчин, секр.

• РОЗШУКИ •

ПОСИФА НЕСТОРА пошукує родина в краю. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
М. РИЖЕВСЬКА
1229 Justin Ave.
Glendale, Calif.

КІШКО ПЕТРО, син Стефана, з села Почаєвичі, пов. Дрогобич, пошукує рідних своїх **ДРОЗДА МИКОЛА**, і сина його **ДРОЗДА ВІЦЕНТІЯ** (або) **ЦЕНТІЯ**. Хто знав би про їхню адресу, проситься слати відповіді на адресу: PETRO KISZKO, 9 Griffin Crescent, Manning Park, W. Australia.

ШУКАЮ ДІВЧАТ з села Нетреба, повіт Рава Руська: Анну Бішко, Анастазію Бакун і Анастазію Назаровец, маю відомість зі Львова від Юлії Бакун. Хто знав би про них, або вони самі прошу зголоситися до Анастазії МАРУЩАК (з дому Жолондик), 22 E. Russell Street, Clifton, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4074. Відоме прізвище.



Не затримуючись, Тарзана повели попри збентежених мешканців до великої халупи...

Тарзан був сильно здивований, коли назустріч вийшла біла людина, щоб його привітати!

— Залежно від ваших замірів, я вас можу або й не можу привітати. — Після того людина засміялась і простягнула свою руку. — Моє ім'я Томас Кейсі!